

Az Úr közel

Időpont: Ádvent 2. vasárnapja – 1953. december 6.

Alapige: Jak 5,5-10

„Dőzsöltetek e földön és dobzódtatok; szívetek legeltettétek, mint áldozás napján. Elkárhoztattátok, megöltétek az igazat; nem áll ellent néktek. Legyetek azért, atyámfiai, béketűrők az Úrnak eljöveteleig. Ímé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűrőssel várja, míg reggeli és estveli esőt kap. Legyetek ti is béketűrők, és erősítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak eljövele közel van. Ne sóhajtozzatok egymás ellen, atyámfiai, hogy el ne ítéltessetek: ímé a Bíró az ajtó előtt áll. Például vegyétek, atyámfiai, a szenvedésben és béketűrésben a prófétákat, a kik az Úr nevében szóltak.”

Ádvent nem csak karácsonyra való készülődés, Krisztus földre jövetelére való emlékezés. Az egyház minden ádventben emlékezteti a híveket arra, hogy az a Jézus, aki nagyon szegényes körülmények között jött egykor erre a világra, s áldozócsüörtökön a tanítványok szűk köréből tért vissza mennyei honába, egyszer vissza fog még jönni e földre, mégpedig hatalommal és dicsőséggel ítélni élőket és holtakat. Az egyház sohasem úgy emlékeztet Jézus visszajövetelére, mint valami távoli történelmi lehetőségre, mely időpontjában bizonytalan, de tényében bizonyos, amely kiszámíthatatlan ugyan, de épp ezért számolni kell vele, hanem mindig így fogalmazza meg mondanivalóját: Az Úr közel! Így beszéltek erről az első keresztyének is. Az Úr közeli visszajövetelére való várakozás rányomta bélyegét egész életükre. Amikor később távoli ködbe vesző gondolattá szürkült az Úr visszajövele, s megszűnt a reá való várakozás, ezzel megszűnt a Krisztus dicsőséges visszajövetelére való emlékezésnek életformáló ereje is. Ezért kell mindenkinek a saját nemzedékében visszavárni Krisztust. Várod-e? Miben látszik meg ez a várakozás az életeden? Nézz bele abba a tükörbe, amelyet Jakab apostol tart élénk a mai szentleckében, s lásd meg, minek kellene lennie a Krisztus-várás, az igazi ádventi lélek gyümölcsének az életünkben!

1. *„Lelkem, vigyázz serényen!”* Ebben az énekversben foglalhatjuk össze az Úr közelségébe vetett hitnek első következményét.

„Dőzsöltetek e földön és dobzódtatok; szívetek legeltettétek, mint áldozás napján.” Ezzel a szemrehányással kezdődik a szentlecke, s ebben benne van az a felszólítás, hogy aki tudja, hogy az Úrnak eljövele közel van, a Bíró az ajtó előtt áll, annak szakítania kell a könnyelmű élettel. Nem aszketikus propagandát akar ezzel csinálni Jakab. Ennél ő sokkal gyakorlatiasabb, sokkal életközeli. Tudja, hogy nem csak Keresztelő Jánossal lehet elvonulni a pusztába vagy a tékozló fiúval korcsmanépség közé keveredni. Mind a kettő véglet. Lehet a két véglet között Jézussal szentül is élni ebben a világban. Tudja, hogy nem csak Keresztelő Jánossal lehet lemondani a terített asztal gyönyörűségeiről, megelégedve sáskával és erdei mézzel, vagy a példázatbeli gazdaggal mindennap szegény Lázárokat botránkoztató eszem-izsom lakodalmat csapni. Mind a kettő véglet. Lehet a két véglet között Jézussal hálaadással is venni, tehát örömmel a mindennapi kenyeret.

Jakab a dőzsölő élet ellen beszél. A dőzsölő élet könnyelmű élet. A percmberkének élnek így, akik mindig csak a jelen pillanattal törődnek, s nem gondolnak a holnapra, a holnaputánra, a végre, arra, hogy jön a leszámolás, s a Bíró már az ajtó előtt áll.

A dőzsölő élet felelőtlen élet. Nem törődik másokkal, csak neki legyen meg szíve minden kívánsága. Nincsenek gátlásai a tekintetben, hogy mikor mi illik, és mi nem. Az utolsó napok járnak, az ég és föld elmúlását s Isten országa megvalósulását várják az emberek, ők pedig – amint a 3. versben mondja az apostol – kincset gyűjtenek az utolsó napokban. Az 5. vers végén is ezt a pár szót: *„mint áldozás napján”*, kétféleképpen magyarázzák. Az egyik szerint az áldozati lakoma örömmámorában élnek állandóan ezek az emberek, a másik szerint azonban olyankor dőzsölnek, amikor az áldozat napja van, amikor az emberek Istennek szentelnek ünnepet, amikor folyik az áldozatok vére, s amikor a Bíró már az ajtó előtt áll, s nemsokára ők maguk lesznek az áldozatok.

A dőzsölő élet önző élet. A maga szívét legelteti. Szabadon bocsátja, hogy csinálja, ami jól esik neki, mint a csikó tavasszal, amikor szabadon eresztik a legelőn. Másoktól azonban elvonja az élet legelemibb szükségleteit is. A mai igénk előtti versben kemény szavakkal ostromozza Jakab ezeket az embereket

azért, mert az aratóik bérét elfogják. Hamis biztonságérzetük van. Nem gondolnak arra, hogy a Bíró, aki már az ajtó előtt áll, mindig a szegények, a kisémmizettek pártján áll, s megvédi őket a hatalmaskodók ellen.

Lelkem, vigyázz serényen! Az Úr közel! Egészen közel van. Már az ajtó előtt áll. Még nem láthatom, de már csak egy ajtó választ el tőle, s talán a következő pillanatban ráteszi kezét az ajtó kilincsére, s megáll az ajtónyílásban mint Bíró, aki elszámoltat.

2. „*Túrd keresztetted mind halálig!*” Ebben az énekversben foglalhatjuk össze az Úr közelségébe vetett hitnek második következményét.

„*Legyetek (...) béketűrők az Úrnak eljöveteleig. (...) és erősítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak eljövetele közel van.*” Így folytatódik a szentlecke. Ezekben a szavakban Jakab a gyönyörű dözsölői után a nyomor szenvedőjéhez szól. Amazokat fenyegeti, emezeket vigasztalja, de mindkettőjüket inti. Amazokat vigyázásra, emezeket béketűrésre. Ez a béketűrés nem passzív magatartás, nem tétlen beletörődés a változhatatlan sorsunkba. A példa, amit magyarázatul használ az apostol, világosan mutatja ezt. A földművelésből veszi a példát: „*Ímé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűréssel várja, míg reggeli és estveli esőt kap.*” A szántóvető magatartása nem a fáradt beletörődés, hanem a reménység magatartása. A lehető legjobban előkészített talajba elveti, a szó szoros értelmében beletemeti a lehető legjobb magot. Ostoba tékozlás lenne ez az egész művelet, ha nem az aratás reménységében végezné. De mennyi időnek kell még eltelnie a vetéstől az aratásig, addig, amíg a földbe temetett régi kenyérből megsokasodott új kenyér lesz! Hosszú ideig nem lát mást, csak fekete hantokat, kártevő madarakat és bogarakat, szárazságot vagy rothasztó esőt, avagy fagyot, s tehetetlenül kell néznie, mint birkózik az életért a vetés. És mégis hisz az aratásban. Nem azért, mert évről évre így tapasztalta, hanem azért, mert hisz abban a gondviselő Atyában, akinek parancsára vetett, aki jól tudja, hogy mire van gyermekeinek szüksége, s aki megadja a csíráztató és éltető esőt, amikor arra szükség van. Ezért nem idegeskedik, s ezért több béketűrésben a béke, mint a tűrés. A világ béketűrésében több a tűrés, mint a béke. Békétlenül tűri a szenvedést. A hívőnek azonban nem a szenvedéssel, hanem Istennel van dolga. Belé kapaszkodik. Olyan, mint az óra ingája. Húzza a súly, de nem zuhan alá, mert fent van egy pont, amelyhez oda van rögzítve, s így a súly nem a romlását idézi elő, hanem épp az életét, a munkáját segíti elő. Ezért jár. Mihelyt leért a súly, mihelyt nem húzza többé, megáll a szerkezet. Így kapaszkodik bele a hívő is az Istenbe, illetve így fogja őt is Isten. Húzhatja az élet terhe, ő nyugodtan, egyenletesen jár, mint az óra sétálója. Másoknak méri az időt, ő maga mindig ráér.

Erre a béketűrésre csak az képes, aki tudja, hogy az Úr közel. Ott áll valamely becsukott ajtó előtt. Talán életkérdés számára, hogy be tud-e rajta menni. De az ajtó nem nyílik meg sem az erőszak, sem az ideges türelmetlenség előtt. Neki sem könnyű várni s ajtó előtt rostokolni, de békén tűr. Tudja, hogy az ajtón túl ott van a Bíró, aki meg fogja őt szabadítani. Még nem látja, de tudja, hogy közeledik az ajtó felé, talán már az ajtó előtt is van, s a következő pillanatban megnyílik a megnyithatatlan ajtó, s megoldódik a megoldhatatlan kérdés. Túrd hát keresztetted te is mindhalálig! Az Úr közel!

3. „*Légy csendes szívvel!*” Ebben az énekversben foglalhatjuk össze az Úr közelségébe vetett hitnek harmadik követelményét.

„*Ne sóhajtozzatok egymás ellen, (...) hogy el ne ítéltessetek: ímé a Bíró az ajtó előtt áll. Például vegyétek (...) a szenvedésben és béketűrésben a prófétákat, a kik az Úr nevében szólottak.*” Így fejeződik be a szentlecke. Ezekben a szavakban az elnyomott emberekhez fordul az apostol. Azokhoz, akiknek megszolgált bérét nem adják ki a dözsölő gazdagok (4. v.), akik jogos ügyükben nem találnak igazságot, csak az igazság kárhóztatását, akiknek nincs ellenállási erejük (6. v.). Ezeknek mondja: Ne sóhajtozzatok egymás ellen! Hát még sóhajtozni sem szabad? Hiszen ez olyan ártatlan dolog, senkinek sem árt, s a fájó szív megkönnyebbül tőle! Jakab nem így látja. Szerinte a sóhajtozó ember ítélet alá kerül. Igaza is van.

A sóhajtozás az emberek ellen végeredményben panasz az Isten ellen, aki nem jól intézi véleményünk szerint e világ kormányzását, s benne az én életem igazgatását.

A sóhajtozás az emberek ellen Isten bírói fellépésének követelése a másik ember ellen. Kifogásolása az Isten hosszútűrésének, s követelése annak: Tanítsd őt rendre! Büntesd meg őt!

A sóhajtozás az emberek ellen Isten gyermekeivel való sorsközösségünk megtagadása. A próféták sorsára emlékeztet az apostol. Az Úr nevében szólottak, e világ javát akarták, de az emberek kemény szívvel, értetlenül, sőt gyűlölettel állottak velük szemben. Üldözték és megölték őket. Mi jögron várok én a magam számára jobb sorsot?

A sóhajtozás az emberek ellen elfelejtkezés a saját bűneimről. Nemcsak azokról, amik miatt mások sóhajtozhatnak miattam, hanem azokról is, melyeket Jézus ellen elkövettem. A 6. verset sok írásmagyarázó Jézusra vonatkoztatja. Nem sóhajtozás tehát, hanem bűnbánat! Légy csendes szívvel! A Bíró az ajtó előtt áll. Hagyd ügyedet az igazságosan ítélőre!

Időszerű-e mindez ma? Igen. A feltámadás és a mennybemenetel óta az utolsó időket éljük, s Urunk bármely pillanatban itt lehet. Készüljünk, hogy ne legyen ijesztő meglepetés, ha ránk nyitja az ajtót! S addig is legyen életformáló erő bennünk ez az adventi várakozás! Ámen.